

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра політичних інститутів та процесів

СИЛАБУС

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА В ЗМІ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма «Політологія»

Спеціальність 052 Політологія

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 31 серпня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва практики	Навчальна практика в ЗМІ
Викладач (-і)	Матвієнків Світлана Миколаївна
Контактний телефон викладача	+380505833911
Е-mail викладача	svitlana.matviienkiv@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Середа 15.00 год.
2. Анотація	
<p>Навчальна практика в ЗМІ є обов'язковим компонентом ОП зі спеціальності 052 «Політологія» для освітньої програми бакалавр «Політологія», яка проводиться у 4 семестрі в обсязі 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS) з відривом від навчання.</p> <p>Базами проведення практики виступають редакції газет, журналів, радіо і телебачення, інформаційні агентства, Інтернет-видання м. Івано-Франківська. Студенти заочної форми навчання можуть проходити практику у ЗМІ по місцю свого проживання. Особливістю навчальної практики є те, що студенти пізнають особливості регіону, де проходять практику, вчаться професійно спілкуватися з людьми.</p>	
3. Мета та цілі практики	
<p>Метою практики є поглиблення і закріплення теоретичних знань, отриманих студентами на другому курсі навчання з теоретичного курсу «ЗМІ в політичному житті суспільства» та інших дисциплін, формування професійних умінь та навичок практичної політичної діяльності в рамках ЗМІ, оволодіння методикою політологічного аналізу політичної інформації і поглиблення професійних інтересів майбутніх політологів, безпосередня підготовка до самостійної роботи як фахівця; надбання досвіду використання отриманих знань і навичок у практичній діяльності, формування вміння і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел.</p> <p>Цілі практики зумовлюють такі завдання навчальної практики, що є частиною навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі.</p> <p>Основні завдання практики базуються на аналізі дисциплін навчального плану і визначають основний перелік професійних компетенцій, оволодіння якими на відповідному етапі практичного навчання буде необхідне для отримання кваліфікації – політолог, тобто, одержання професії.</p> <p>Навчальні:</p> <ul style="list-style-type: none"> - забезпечити зв'язок теоретичних знань фахових дисциплін з реальним творчим процесом, використання їх у розв'язанні конкретних навчальних, розвивальних та виховних завдань; - розвивати в практикантів уміння і навички опрацювання наукових та інформаційних джерел; - формувати у студентів психологічну готовність до майбутньої професії. <p>Наукові:</p> <ul style="list-style-type: none"> - поглиблювати теоретичні знання студентів з фахових дисциплін і на основі індивідуальних завдань вивчення передового досвіду журналістів виробити творчий підхід до практичної діяльності; - формувати вміння проводити науково-дослідницьку роботу. <p>Виховні:</p>	

- виховувати у студентів повагу і шанобливе ставлення до фаху політолога;
- формувати у майбутніх політичних аналітиків вміння і навички, що сприяють розвиткові професійних якостей;
- розвивати в практикантів уміння здійснювати індивідуальну роботу;
- сприяти становленню особистості студента-практиканта.

Професійні:

- застосовувати та поглиблювати теоретичні знання, отримані у процесі навчання у ВНЗ із дисципліни політологічного циклу: «Засоби масової інформації в політичному житті суспільства»;
- навчити студентів використовувати дослідницькі і емпіричні методи з вивчення політичної інформації та збирати фактичний матеріал для написання курсових і магістерських робіт з даної проблематики;
- розвивати у студентів інтерес науково – дослідницької роботи, підвищити рівень їх політичної культури;
- формувати у студентів систему професійних знань, умінь і навичок аналізу діяльності ЗМІ;
- ознайомити студентів із системою діяльності ЗМІ;
- розвивати самостійність і творчі здібності студента;
- формувати у студентів прагнення до систематичного поглиблення своїх знань для застосування їх у практичній діяльності;
- практично виконувати інформаційно-аналітичні дослідження в редакціях ЗМІ; прес-службах; рекламних агентствах; Інтернет-виданнях.
- формувати у студентів навички проведення пошуку та збору інформації в пошукових системах Internet (Opera, Internet Explorer) та аналізувати їх;
- виховати у студентів інтерес та любов до майбутньої професії.

4. Програмні компетентності та результати навчання

ІК 1 Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів політичної науки.

ЗК4.Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

СК3. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах

СК6. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні

ПРН4. Мати навички професійної комунікації

ПРН6. Знати свої права та обов'язки як члена демократичного суспільства та використовувати їх у професійній діяльності.

ПРН10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

ПРН13. Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

5. Організація практики

Обсяг навчальної практики в ЗМІ

лекції	–
семінарські заняття / практичні / лабораторні	–
самостійна робота	90

Ознаки практики			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
4-й семестр	052 Політологія	2	нормативний
Тематика (етапи) практики			
Етапи		кількість год.	
		лекції	заняття сам. роб.
I етап – підготовчий. На цьому етапі проводиться настановча нарада, на якій студентів знайомлюють з документацією практики (метою і завданнями практики, обсягом обов'язкових робіт для виконання, порядком ведення звітної документації, вимогами до студентів – практикантів); надають студентам - практикантам необхідні документи (направлення, програма та ін.); складають індивідуальний план роботи; планують роботу на кожен тиждень;		–	– 30
II етап – керівник-методист практики проводить систематичні консультації зі студентами - практикантами та контролює хід виконання запланованих робіт; відвідування методистом місця проходження практики студентами з метою здійснення контролю за виконанням ними завдань практики; робота студентів у редакціях; виконання всіх вимог практики.		–	– 30
III етап – підсумковий - оформлення студентом-практикантом звітної документації і здача її керівнику від навчального закладу; оцінювання практики методистом; захист звіту з практики на підсумковій конференції; підведення підсумків практики із зауваженнями та пропозиціями.		–	– 30
ЗАГ:		–	– 90
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Підсумковий контроль рівня знань та успішності студентів з навчальної практики в ЗМІ відбувається у формі <i>заліку</i> . Підсумкова оцінка (максимум 100 балів) визначається як сума балів за такі види контролю: оформлення документів: щоденник, огляд–характеристика, індивідуальний план роботи (максимально – 50 балів) та захист практики (максимально – 50 балів).		
Критерії оцінювання матеріалів практики	Студент отримує оцінку “ <i>відмінно</i> ”(90-100 балів), якщо він вчасно і на високому рівні виконав увесь намічений обсяг роботи, яка вимагається програмою практики; якщо під час проходження практики студент показав високий рівень теоретичних знань та умінь застосовувати їх на практиці, творчо підходив до виконання завдань; якщо його відповідь на захисті повна, розуміння матеріалу глибоке, основні вміння сформовані та засвоєні; виклад логічний, доказовий, висновки і узагальнення точні; відгук про проходження студентом		

	<p>практики позитивний; матеріали про проходження практики оформлені за встановленими вимогами.</p> <p>Студент отримує оцінку <i>“добре”</i>(70-89 балів), коли практика пройшла на високому фаховому рівні, під час її проходження добре розв’язувались загальні та індивідуальні завдання, проте недостатньо ефективно використовувались знання з циклу нормативних дисциплін, якщо його відповідь, під час захисту практики, в цілому відповідає зазначеним вимогам, але виклад недостатньо систематизований, окремі вміння недостатньо сформовані, у визначенні понять та узагальненнях наявні окремі неточності, які легко виправляються за допомогою відповідей на додаткові запитання викладача; відгук про проходження студентом практики позитивний; водночас наявні незначні зауваження щодо змісту і оформлення матеріалів про проходження практики.</p> <p>Студент отримує оцінку <i>“задовільно”</i>(50-69 балів), коли за час проходження практики не в повному обсязі були виконані основні загальні та індивідуальні завдання програми практики, допускались помилки під час роботи на базі практики, якщо відповідь, на захисті практики, свідчить про розуміння основних питань програми практики, проте спостерігаються значні прогалини у знаннях; визначення понять нечіткі, неточні, вміння сформовані недостатньо, висновки і узагальнення аргументовані слабо, у них наявні помилки, знання практиканта фрагментарні, неповні, спостерігається невміння працювати з документами; відгук про проходження практики студентом позитивний; недбало оформлені матеріали про проходження практики.</p> <p>Студент отримує оцінку <i>“незадовільно”</i>(1-49 балів), якщо відгук про проходження практики негативний; на запитання членів комісії студент не дає правильних відповідей; програма практики виконана не в повному обсязі.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Форма і терміни підсумкового контролю визначаються навчальним планом. Передбачається виконання всіх форм роботи, відсутність невиконаних завдань.</p>
<p>Підсумковий контроль</p>	<p>Форма підсумкового контролю – залік. Оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість, індивідуальний навчальний план, залікову книжку студента. У разі отримання негативної оцінки під час складання заліку студенту надається можливість повторного складання заліку за умови доопрацювання звіту й індивідуального завдання. За умови отримання негативної оцінки з практики під час ліквідації заборгованості комісії студент відраховується з університету.</p> <p>Підсумки проведення навчальної практики в ЗМІ обговорюються на засіданні кафедри політичних інститутів та процесів, а загальні результати практики підсумовують на засіданні вченої ради факультету історії, політології і міжнародних відносин Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p>
<p>7. Політика навчальної практики в ЗМІ</p>	

Академічна доброчесність:

У Прикарпатському університеті навчальний процес побудований на основі дотримання принципів академічної доброчесності, прозорості та законності роботи. Як викладач, так і студент (-ка), повинні дотримуватися Положення про запобігання академічному плагіату (<http://surl.li/dztjc>), Положення про запобігання академічного плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти (<http://surl.li/evnhu>), Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<http://surl.li/eonvn>).

У випадку запозичених робіт, відсутності посилань на використані джерела, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування) викладач виставляє негативну оцінку та пропонує студенту повторно виконати необхідний вид роботи.

Виконання усіх завдань навчальної практики в ЗМІ обов'язкове.

Відвідування навчальної практики є обов'язковою умовою успішного складання заліку. За умови відсутності студента(-ки) на базі практики з поважної причини здобувач освіти має право на повторне проходження практики за умови надання відповідних документів та за рішенням керівництва підрозділу університету.

Неформальна освіта: Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf> Неформальна освіта вітається проходження навчальних курсів з використанням різних освітніх платформ, які можуть стати корисними у підготовці матеріалів навчальної практики в ЗМІ.

8. Рекомендована література

- Абетка політична. Засоби масової інформації і політика: навчальний посібник. За наук. ред. О.В. Радченка; Редактор- упорядник М. Д. Городок, Вид. 11-е, доп. і перероб. Київ.: Вид-во «Березовська», 2016. 48с.
- Авксентьева Т. Г. Політика і влада в інформаційну епоху: український контекст : монографія. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. 324 с.
- Бондар Ю.В. Національний інформаційний простір новітньої України: становлення та функціонування у процесі політичної трансформації суспільства: Монографія. К.: МАУП, 2007. 184 с.
- Василенко М. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі: монографія. К.: Вид-во Інституту журналістики КНУ імені Т. Шевченка, 2006.236 с.
- Гол Дж. Онлайнвова журналістика.. К.: К.І.С., 2005. 122 с.
- Гриценко О. М., Шкляр В. І. Основи теорії міжнародної журналістики. К.: Вид. – полігр. центр “Київський університет”, 2002. 304 с.
- Денисюк С. Технологічні виміри політичної комунікації: монографія. Вінниця: ВНТУ, 2010. 276 с.
- Дуцик, Діана. Політична журналістика. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія»,2005.138 с.
- Житарюк М.Г. Теорії та моделі масової інформації (Масова комунікація): навч. посібн. Львів, 2015. 220 с.
- Журналістика та основи редакторської майстерності: Навч. посіб. Рекомендовано МОН/ Жадько В.О. К., 2012. 217 с.
- Здоровага В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. 2-е вид., перер. і доп. Львів: ПАІС, 2004. 268 с.
- Іванов В. Ф. Основні теорії масової комунікації і журналістики: навч. посіб.; за наук. ред. В. Різуна. К.: Центр вільної преси, 2010. 258 с.

- Іванов В. Журналістська етика: підручник / В. Іванов, В. Сердюк. Київ: Вища школа, 2006. 232 с.
- Інформаційні процеси в структурі світових комунікаційних систем: підручник / А. А. Чічановський, О. Г. Старіш. К. : Грамота, 2010. 568 с.
- Квіт С. Масові комунікації: Підручник. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 206 с.
- Крейг, Ричард. Інтернет-журналістика: робота журналіста і редактора у нових ЗМІ/ Перек. з англ. А. Іщенко. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2007. 324 с.
- Кузнецова О. Д. Засоби масової комунікації: Навч. посіб. Львів, 2005. 200с.
- Кузнецова О. Д. Аналітичні методи в журналістиці: Навч. посібник. Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2002. 120 с.
- Кузнецова О. Професійна етика журналістів: Навчальний посібник. Львів, 2007. 246 с.
- Куляс І., Головенко Р., Земляна І. ЗМІ та вибори. Саморегуляція, безпека, закони / За заг. ред. Н.Лигачової-Чернолуцької, О. Романюк, Київ, 2018. 100 с.
- Кафарська О.Б., Матвієнків С.М. Засоби масової комунікації в політичній системі України // Політична система України: проблеми становлення і розвитку: монографія / [В.С. Великочий, М.А. Генік, Г.О. Дичківська та ін.]; За ред. В.І. Кафарського К.: Центр учбової літератури, 2008. С. 390-405
- Матвієнків С.М. Інформаційний простір сучасної України як складова національної безпеки і суверенітету держави/ Політична наука: теорія, методологія, практика: монографія/ [за ред. Климончука В.Й.]; Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника; Факультет іст., політол. і міжнар. відносин.- Івано-Франківськ: Супрун В.П., 2021. с. 207-225
- Матвієнків С.М. Регіональні ЗМІ: функціональні особливості та вплив на інформаційний простір держави (досвід Івано-Франківщини): монографія / С. М. Матвієнків. Івано-Франківськ Симфонія форте, 2022. 268 с.
- Матвієнків С.М. Засоби масової інформації в політичному житті суспільства / Навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 6.030104 «Політологія». Івано-Франківськ: НАІР, 2018. С.62
- Матвієнків С.М. Регіональні ЗМІ України в контексті політичних трансформацій суспільства. Політологічні записки: Збірник наукових праць. Вип.1(9). Луганськ: вид-во СНУ ім. В.Даля, 2014. С.56-64
- Матвієнків С.М. Регіональні ЗМІ як інструмент формування локальної ідентичності. Політичне життя/ Донецький національний університет імені Василя Стуса. Вінниця: Видавництво Донецького національного університету імені Василя Стуса. №4, 2017. С.83-86
- Матвієнків С.М. Зв'язки органів місцевої влади з громадськістю (на прикладі Івано-Франківщини). Прикарпатський вісник НТШ. Думка. 2018. №5(49). С.136-145
- Матвієнків С.М. Організація і методи комунікації органів державної влади із засобами масової інформації (на прикладі Івано-Франківської області). Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії. Львів, Вип. 19. 2018. С. 162-169
- Матвієнків С.М. Інформаційний простір сучасної України: законодавчий аспект. Держава і право: Збірник наукових праць. Серія Політичні науки. Випуск 83 / Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України. Київ: Вид-во «Юридична думка», 2019. С. 74-84
- Матвієнків С.М. Роль періодичних видань у розвитку україно-польських відносин на Прикарпатті. Гуманітарні візії. Львів: Видавництво Львівської політехніки. 2020. Том 6. № 2. С. 34-40
- Шмаленко Ю, Матвієнків С. Законодавче врегулювання медійної сфери в Україні як важливий крок України до вступу в ЄС. *Політикус*. Спецвипуск, 2022. С. 136-142
- Матвієнків С. М., Шмаленко Ю. І., Кольцов В. М. Проблеми та перспективи розвитку національного інформаційного простору України. Актуальні проблеми філософії та соціології. № 37. 2022. С.223-227
- Матвієнків С.М. Інформаційна діяльність як невід'ємна складова формування іміджу сучасного закладу вищої освіти. *Соціальні комунікації: теорія та практика*. Науковий піврічний журнал. Том 14(1),січень –червень, 257. 2022. С. 209-221
- Матвієнків С., Лушагіна Т. Інформаційна політика закладів вищої освіти в умовах російсько-української війни. "ПОЛІТИКУС". 2023. №5. С. 61-68
- Марушак А.І. Інформаційне право: Доступ до інформації: Навчальний посібник. К.: КНТ, 2007. 532 с.

- Мак-Квейл Д. Теорія масової комунікації/ перек. з англ. Оля Возьна, Галина Сташків. Львів: Літопис, 2010. 538.
- Манфред Май. Медіа-політика в інформаційному суспільстві; пер. з нім. В. Климченко та В. Олійник ; за ред. В. Іванова. К.: Акад. укр. преси, Центр вільної преси, 2011. 286 с.
- Мей Кристофер. Інформаційне суспільство. Скептичний погляд. / Пер. з англійської. К.: "К.І.С.", 2004. XIV с., 220 с.
- Михайлин І. Л. Основи журналістики: Підручник. Вид. 3-е доп. К.: ЦУЛ, 2002. 284 с.
- Михайлин І. Л. Історія української журналістики XIX століття: Підручник. К.: Центр навчальної літератури, 2003. 720 с.
- Москаленко А. З. Теорія журналістики. К.: ЕксОб, 2002. 334 с.
- Партико З.В. Теорія масової інформації та комунікації: Навчальний посібник. Львів: Афіша, 2008. 292 с.
- Потятиник Б. Медіа: ключі до розуміння. Серія: Медіакритика. Львів: ПАІС, 2004. 312 с.
- Почепцов Г. Г., Чукут С.А. Інформаційна політика: Навч. посіб. К.: Знання, 2006. 663 с.
- Приступенко Т.О. Теорія журналістики: етичні та правові засади діяльності ЗМІ: Навч. посіб. Рекомендовано МОН. К.: Знання, 2011. 351 с.
- Права людини та мас-медіа в Україні: Збірник конспектів лекцій [Тексти] / Авт. кол. – За ред. Виртосу. К. Київ: Ін-тут журналістики КНУ ім. Тараса Шевченка, 2018. 260 с.
- Сучасні інформаційні технології: Навч. посібник. 2-е вид., випр., Рекомендоване МОН/Косинський В.І., Швець О.Ф. К., 2012. 318с.
- Теорія журналістики: Етичні та правові засади діяльності ЗМІ: Навч. посіб. Рекомендовано МОН/ Приступенко Т.О. К., 2011. 351 с.
- Фінклер Ю. Е. Мас-медіа та влада: технологія взаємин: монографія. Львів: Аз-Арт, 2003. 212 с.
- Хітрова Т. В. Історія зарубіжної журналістики: навчально-методичний посібник. Запоріжжя: ЗНТУ, 2019. 145с.
- Чекмишев О. В. Основи журналістики. Теорія і практика журналістського фаху [Текст]: навч. посіб Київ : Київ. ун-т, 2018. 198 с.
- Штромайер, Герд. Політика і мас-медіа/ Пер. з нім. А. Орган. К.: Вид. дім «Киево-Могилянська академія», 2008. 303с.
- Шпак В. Друковані ЗМІ України: історіографічний аспект//Український інформаційний простір. К.: Київський національний університет культури і мистецтв, 2018 № 1.113-120

Викладач

доцент кафедри політичних інститутів та процесів
С. Матвієнків